

MARIA JOTUNI

KOTKAN
KAUPUNGIN
TEATTERI

Tshvelisankarin Rauva

MARIA JOTUNI
**TOHVELISANKARIN
ROUVA**

ENSI-ILTA SUURELLA NÄYTTÄMÖLLÄ 11.11.2017

ROOLEISSA

JUULIA
ELLA MUSTAJÄRVI

AADOLF, tohvelisankari
KARI KUKKONEN

PIIA, Aadolfin tytär edellisestä avioliitosta
JUHO MARKKANEN

VEIJO, herrasmies
EEVA HAUTALA

RIIKKA, emännöitsijä
ANNE NIILOLA

LEMPI, sisäkkö
MIIA MAARANEN

ELJAS, maalari
JYRI OJANSIVU

JUSTUS, Aadolfin veli
OSKU HAAVISTO

KAROLIINA,
Justuksen emännöitsijä
LISE HOLMBERG

MÖLSÄ, konstaapeli
ANTTI LESKINEN

MATTI, paimenpoika
OSKU HAAVISTO

OHJAUS JA SOVITUS
SAKARI HOKKANEN
LAVASTUS JA PUKUSUUNNITTELU
IITA TORVINEN
VALOSUUNNITTELU JA VIDEOPROJISOINTI
MIKKO LAAKSONEN
ÄÄNISUUNNITTELU
KAJ GYNTHNER
VIDEOKUVAUS JA -EDITOINTI
NIKLAS MALINEN
KAMPAAJA-MASKEERAAJA
KATJA HELMINEN
TARPEISTOVALMISTAJA
PIA MÄKELÄ
NÄYTTÄMÖMESTARI
ARI MALMI
JÄRJESTÄJÄ-KUISKAAJA / TARPEISTONHOITO
PETE SALONEN
NÄYTTÄMÖMIEHET
ARI MALMI JA PETE SALONEN
TAISTELUKOREOGRAFIA
HENRY HOLOPAINEN
KANNEN JULISTE
KUVA **TOMMI MATTILA**
JULISTE **JOHANNA ROTKO**
ESITYSKUVAT
TOMMI MATTILA
KÄSIOHJELMA
TOIMITUS **EEVA-LIISA KUOKKA**
TAITTO **ANNE PUNTTILA**

LAVASTUKSEN VALMISTUS
**JARI TEILAS, TUOMAS PENTTILÄ,
HENRY HOLOPAINEN, SAMULI HOLM,
MILLA STENBERG JA AMANDA PALDÁN**
PUVUSTUKSEN VALMISTUS
**KATI KAMPPINEN, JOHANNA VAN WONTERGHEM
JA VICTORIA REBO**

Esityksen kesto noin 2 h väliajan kanssa

Tekijänoikeuksia valvoo: Nordic Drama Corner - Näytelmäkulma Oy

SAKARI HOKKANEN

OHJAAJA

Olen helsinkiläinen teatteriohjaaja, käsikirjoittaja, humoristi ja feministi. Syntynyt olen vuonna 1978 Huittisissa. Lapsuus- ja nuoruusvuoteni vietin Nakkilassa, satakuntalaisessa pikkukylässä jonka ainoan kapakan nimi oli Pub Maailmanloppu. Nykyisin asun avovaimoni kanssa Lautasaareissa vuokrataksi. Teatteriohjaajaksi valmistumisen jälkeen olen ohjannut esityksiä eripuolilla Suomen niemeä, muun muassa Kokolan, Lappeenrannan ja Jyväskylän kaupunginteattereissa.

Ohjaamisen ja kirjoittamisen ohella harrastan lukemista, kitaran soittoa, musiikin kuuntelua, kuntosalilla käymistä, uimista, luonnossa liikkumista, saunomista ja videopelien pelaamista. Vietän työni vuoksi aika liikkuvaa elämää ja sen vastapainoksi olen mielusti pitkiä aikoja mökillä tapaamatta ketään. Aika tyyppinen suomalainen, siis.

Omien näytelmiäni lisäksi olen viime vuosina tehnyt useita päivitettyjä versioita klassikkonäytelmistä. Klassikkojen ohjaamisessa pidän erityisesti näytelmän kirjoitusajan ilmiöiden ja nykyajan törmäyttämistä toisiinsa näyttämöllä. Tässä törmäyksessä syntyy yleensä jotain kiinnostavaa kitkaa, usein myös huumoria. Humoristina koen olevani Maria Jotunin hengenheimolainen. Jotunin komedioiden humoristinen elämäntähtämys kumpuaa elämän pienuuden ja traagisuuden syvästä ja lämpimästä ymmärtämisestä. Vanhemmiten Jotuni katkeroitui ja huumori karisi hänen taiteellisista töistään. Rukoilen Thalian jumalia, ettei itselleni käy samoin.

Suomen itsenäisyyden juhlavuonna teatterien ohjelmistot ovat täyttyneet lukemattomista tulkinnoista Väinö Linnan ja Aleksis Kiven (sinänsä hienoista) klassikoista. Kaiken äijäenergian ja suurmienspatsastelun vastapainoksi halusin ohjata tänä vuonna kahden hienon kotimaisen feministikirjailijan näytelmät. Ensimmäinen oli alkuvuodesta Jyväskylään ohjaamani Minna Canthin Papin perhe, toinen on nyt ensi-iltansa saava Maria Jotunin Tohvelisankarin rouva. Toivottavasti esitys naurattaa teitä, hyvät katsojat. Esitystä tehdessä olemme ainakin nauraneet paljon. Teatterihan on vallan naurettavaa, jos sen vakavasti ottaa.

Maria Jotuni n. 1918
Valokuva Museovirasto / kuvaus Atelier Nyblin

NÄYTELMIÄ

Vanha koti (1910)
Miehen kylkiluu (1914)
Savu-uhri (1915)
Kultainen vasikka (1918)
Kuningas Hilarius (1918)
Tohvelisankarin rouva (1924)
Olen syyllinen (1929)
Kurdin prinssi (1932)
Amerikan morsian, käsikirjoitus (1939),
näytelmäksi koonnut Matti Aro (1966)
Klaus, Louhikon herra (1946)
julkaistu postuumisti

MARIA JOTUNI

(1880–1943)

Kuopiolaissyntyisen Maria Jotunin teoksista suosituimpia ovat olleet novellit ja näytelmät, joissa hän kuvasi sekä maalaisväestöä että kaupunkilaissivistyneistöä. Merkittävin Jotunille myönnetty tunnustus on *Aleksis Kiven palkinto* vuodelta 1938. Hän sai lisäksi useita kertoja *Valtion kirjallisuuspalkinnon*.

Ihminen oli Maria Jotunin rakkain ja keskeisin aihe. Hän kuvasi ihmisen tilaa ja kehitystä useimmiten naisen eri elämänvaiheiden kautta. Ihmisen sisäisen maailman tarkastelun yhteydessä tulivat esille myös yhteiskunnalliset ristiriitaisuudet. Ajatteleva ja älykäs kirjailija ei kuitenkaan halunnut osoittaa sormellaan syyttävästi. Maamme ensimmäiseksi humoristiseksi naiskirjailijaksikin mainitun Jotunin huumori oli pisteliästä ja kyseenalaistavaa. Hänen tuotannolleen ominainen muodon keskitys ja pelkistys näkyy parhaiten novelleissa. Teosten humoristisissa välähdyksissä ja varhaistuotannon kielellisissä ilmauksissa voi havaita Maria Jotunin savolaisuudet.

Maria Jotuni totesi kirjoittamisestaan vuonna 1928: "Nähdä ja sanoa - siinä kirjailijan ammatillinen tehtävä. Näkeminen ja sanominen tuottaa tekijälle riemun, välittömyys ja vilpittömyys usein aikaansaattaa yllätykset." Kirjallisuudentutkija Irmeli Niemi luonnehtii Maria Jotunia, pitkäaikaista tutkimuskohdettaan sanoin: "Uteliaasta tarkkailijasta ja kuuntelijasta kasvaa armoton psykologi, aktiivinen eetikko ja itsenäisesti totuuteen pyrkivä mieli, jolle sovinnaisen suosion tavoittelu ja esteettinen nautiskelu on vierasta."

Ihmisen sisäinen maailma kiehtoi Maria Jotunin mielikuvitusta loputtomiin. Hän pohti rakkautta ja vapautta, oikeaa ja väärää naisen elämän ja siihen liittyvien sovittamattomien ristiriitojen kautta. Kai Laitisen mukaan Maria Jotuni toi yhteiskunnalliset epäkohdat esille yksilön moraalisten ongelmien avulla. Jotuni arvosteli ihmistä vääränlaisten ihanteiden luomisesta ja samalla itse elämää, mutta ei niinkään yhteiskunnallisia oloja. Kirjailijan teoksissa ihmisen arki ja haaveet eivät juuri koskaan kohdanneet. Taitavasti laadittujen hersyvien novellien ja näytelmien huumori ei ollut itsetarkoitus vaan tehokeino. Piikikäs huumori katki merkitystasoja, joiden havaitseminen vaati tarkkaa lukemista. On sanottu, että valitettavasti Maria Jotunin aikalaisille ei vielä ollut kehittynyt riittävää 'lukutaitoa' näiden merkitysten löytämiseen.

Lähde: tuhannettunteet.fi / sydänkompassina
Kuopion kaupunginkirjasto pääkirjasto
- Pohjois-Savon maakuntakirjasto

*Maria Jotunin tunnetuin teos on romaani *Huojuva talo*, jonka hän sai valmiiksi vuonna 1935 mutta joka unohduksiin jäätyään löytyi uudestaan ja ilmestyi vasta 20 vuotta hänen kuolemansa jälkeen vuonna 1963.*

Avioliittohelvetistä kertovasta romaanista on tehty useita näytelmäsovituksia ja se on tullut suurelle yleisölle tutuksi myös televisiosarjana.

PIISPAN PUUTARHA
Ristinkalliontie 9, 48770 Kotka
GSM 040 197 0575
WWW.FACEBOOK.COM/PIISPANPUUTARHA

**TERVETULOA KUKKIEN
MAAILMAAN!**

” Avioliitto
voi olla hirvittävä
kahle,
jonka vakavuutta
ei nuorena onneksi
ymmärrä,
jonka julmuutta
ei keski-iällä
ole aikaa surra
ja jonka
arpeutuneita jälkiä
ei vanhana onneksi
tunne eikä pode.

MARIA JOTUNI